तिरश्वीनगतानि तिर्यगगतानि ॥ वक्रगतानि सव्यापसव्यसंचारणानि ॥ प्रहाराणां परदत्तप्रहाराणां ॥ परिमोक्षं स्थानचलनादिनाव्यर्थीकरणं ॥ वर्जनं स्वप्रहारवैफल्यापा है यु०कां० दिकस्थानेतद्वर्जनं ॥ परिधावनं एकस्यतिष्ठतःपरितोधावनं भ्रमणमित्यर्थः ॥२ ४॥ अभिद्रवणं अभिमुखेनशीघ्रगमनं आप्रवनमीषदीषद्रमनं अवस्थानं कत्वाकत्वागमन हि मितियावत् ॥ स्वियहमास्थानं विगृह्माभिमुरूयेनावस्थानं पराद्यतं पराद्ध्युखगमनं अपाद्यतं पार्श्वतोपसरणं अपद्रुतं परस्परजान्वादियहायावनतकायतयाधावनं अवद्भतं 🎇 प्रतिभटंपादेनप्रहर्तुमभिगमनं ॥ २ ५॥ उपन्यस्तं परेणस्वबाद्वोरयहायस्वोरःसमीपस्थानं अपन्यस्तं प्रतिभटबाहुयहणार्थस्वबाहुप्रसारणं कुर्वतौतौ विचेरतुरित्यन्वयः॥२६॥ 📆 तिरश्चीनगतान्येवतथावक्रगतानिच॥परिमोक्षंप्रहाराणांवर्जनंपरिधावनं ॥२४॥ अभिद्रवणमाष्ठावमव्स्थानंसविप्रहं॥ पराट त्तमपारत्तमपद्गतमवप्नुतं॥ २५॥ उपन्यस्तमपन्यस्तंयुद्धमार्गविशारदो॥ तोविचेरतुरन्योन्यंवानरेंद्रश्चरावणः॥ २६॥ एतस्मिन्नंत रेरसोमायाबलमथात्मनः॥ आरब्धुमुपसंपेदेज्ञात्वातंवानराधिपः॥ २०॥ उत्पपाततदाकाशंजितकाशीजितक्कमः॥ रावणःस्थित एवात्रहरिराजेनवंचितः॥ २८॥ अथहरिवरनाथःप्राप्तसंग्रामकीर्तिर्निश्चिरपतिमाजोयोजयित्वाश्रमेण॥ गगनमितविशालंलं घयित्वार्कसृतुईरिगणबलमध्येरामपार्श्वेजगाम॥२९॥सइतिसवित्रसूतुस्तत्रतत्कर्मरुत्वापवनगतिरनीकंप्राविश्तसंप्रदृष्टः॥रघु वरनृपस्नोर्वर्धयन्युद्धहर्षेतरुखगगणमुख्यैःपूज्यमानोहरींद्रः॥३०॥इत्योषेश्री०वा०यु०चत्वारिंशःसर्गः॥ ४०॥ एनस्मिन्नंतरे सुग्रीवादात्मानं बलतोमोचयितुमशक्यत्वावसरे मायाबलमारब्धुमुपसंपेदे उपचक्रमे॥तं उपक्रांतमायं ज्ञात्वा॥ २०॥ जितकाशी जितश्वासः वंचितः क गतइत्यज्ञातहरिराजगमनः ॥ २८ ॥ प्राप्तासंघामकीर्तिः ॥ तदेवदर्शयिति ॥ निशिचरपितमाजौश्रमेणयोजियत्वेति ॥ निशिचरेत्यार्षे ॥ अतिविशालंगगनं अतिदूरंलं 🖁 घिवित्यर्थः ॥ २९ ॥ उक्तमर्थमुपसंहरति ॥ सद्दति ॥ तरुमगावानरास्तद्रणमुख्याहनूमदादयः ॥ २० ॥ नगमानः ॥ कतकः ॥ २० ॥ इतिश्रीरामाभिरामेश्रीरामीयेरा 🎇 मायणितलकेवाल्मीकीये यु॰चत्वारिंशःसर्गः॥ ४०॥ 11 9 11 11 9 11